

Plafond- en wandmonteur

Platensteller, monteur metalstud

9598

REFERENTIE
Plafond- en wandmonteur
9598

BETREFT
Beroepsbeschrijving

PAGINA
1 van 5

1. Algemeen

De precieze omvang van deze beroepsgroep is niet bekend; ruw geschat zijn er waarschijnlijk enige honderden plafondmonteurs werkzaam; het is een kleine beroepsgroep. Er zijn bedrijven gespecialiseerd in bouw van systeemplafonds, maar ook bedrijven waar dit één van de werkzaamheden is.

2. Werkzaamheden

Het bouwen van plafonds vindt meest plaats in groepjes van twee of drie man, zonder vaste werkverdeling; de taakverdeling wordt aan de situatie aangepast. Het werk vindt plaats bij nieuwbouw en bij renovaties, en omvat de volgende activiteiten: in de voorwerkfase het vrijmaken van de vloer, bouwen van een steiger, bevestigen van kantlatten en hoeklijsten, monteren van plafondpluggen, en inhangen van plafondhangers. Vervolgens wordt het systeem gemonteerd: plafondhangers worden op hoogte gesteld, hoofdprofiel en tussenprofiel worden op maat gemaakt en afgehangen. Tot slot worden platen of lamellen op maat gemaakt en ingelegd of bevestigd. Daarna zal eventueel nog het een en ander opgeruimd moeten worden.

3. Werkomstandigheden

Plafondbouw vindt vaak gelijktijdig plaats met ander werk, zoals installatie van elektra, schilderwerk, interieurbouw enz. Afhankelijk daarvan kan de plafondmonteur ook worden blootgesteld aan door anderen veroorzaakte beroepsrisico's (lawaai, stof, dampen).

3.1. Fysieke belasting

Plafondmonteurs noemen meestal het transport van materiaal als zwaarste deel van hun werk: het materiaal wordt door de meesten zelf naar de diverse etages en ruimtes gebracht waar het verwerkt moet worden. Het is verpakt in karton of krimpfolie, in niet altijd makkelijk te hanteren pakketten van 30 B 35 kg; als richtlijn geldt dat 20 B 25 kg aanvaardbaar is. Rug, knieën en enkels worden -vooral bij traplopen- zwaar belast. Daarnaast wordt noodzakelijkerwijs vaak 'boven de macht' gewerkt, wat een zware belasting betekent voor schouders, armen en nek; vooral het boren doet een flinke aanslag op de schoudergewrichten.

3.2 Werkstress

De psychosociale belasting wordt veroorzaakt door de tijdsdruk waaronder gewerkt moet worden, vooral omdat plafondbouw pas in de laatste fase van een bouwproject kan plaatsvinden. Bovendien wordt in de tijdsplanning zelden rekening gehouden met het feit, dat alle materiaal nog naar de bestemde ruimte moet worden gebracht.

3.3 Geluid

Metingen, uitgevoerd met de microfoon aan de kraag van de plafondmonteurs tijdens het uitzetten, boren en bevestigen van kantlatten, hoeklijsten, pluggen en hangers, gaven een gemiddelde geluidbelasting weer van 92,7 dB(A) met pieken (minuutgemiddelden) van 100 tot 103 dB(A) bij het tacken en bij het boren van de kantlat. Gezien de geluidniveaus die voorkomen is er kans op het ontstaan van gehoorschade, en moeten gehoorbeschermingsmiddelen beschikbaar worden gesteld. Maatregelen ter verlaging van de geluidniveaus zijn volgens de wet, indien redelijkerwijze mogelijk, verplicht bij geluidniveaus boven 80 dB(A); werknemers zijn verplicht gehoorbescherming te dragen bij geluidniveaus boven 85 dB(A).

3.4 Trillingen

Blootstelling aan hand-arm trillingen vindt plaats tijdens het boren; bij toepassing van de voorgestelde norm mag men maximaal Een uur per dag worden blootgesteld aan trillingen die door elektrische boorhamers worden geproduceerd. Dit komt overeen met het boren van maximaal 360 gaten per dag, bij 10 seconden boortijd per gat; in de praktijk komt men hier zelden boven.

3.5 Klimaat

Het werk van de plafondmonteur vindt meestal plaats na het zetten van glas in de ramen, zodat het met de tocht in het algemeen wel meevalt. De temperatuur kan 's winters te laag, en 's zomers te hoog zijn.

3.6 Toxische of hinderlijke stoffen

Bij het boren en bij het bewerken van plafondplaat- en isolatiemateriaal wordt de plafondmonteur blootgesteld aan stof. Voor inert stof (niet reactief, slechts hinderlijk) geldt een MAC-waarde van 10 mg/m³; deze waarde kan zelfs bij gebruik van afzuiging op de cirkelzaag worden overschreden. Bij het zagen - vooral met de cirkelzaag - en plaatsen van de plafondplaten komt veel stof vrij; of dit schadelijk is, is afhankelijk van het soort materiaal. Diverse materialen kunnen nadelige effecten hebben op de gezondheid, zeker bij langdurige dagelijkse blootstelling. Voor diverse vezelhoudende materialen zijn normen vastgesteld of in voorbereiding; van andere wordt de mogelijke schadelijkheid nog onderzocht.

Bij de verwerking van glaswol en/of steenwol is blootstelling mogelijk zowel door huidcontact als door inhalatie van vezels. Blootstelling van huid en ogen kan leiden tot irritatie. Door inademing kan mogelijk chronische bronchitis ontstaan bij blootstelling aan concentraties boven de MAC- waarde (geadviseerde waarde: 5 vezels/cm³). De overeenkomst tussen dit type vezels en asbestvezels heeft vragen opgeroepen omtrent de mogelijke carcinogeniteit (kankerverwekkende eigenschappen) van deze stoffen. De Werkgroep van Deskundigen, die gezondheidskundige adviezen voor het vaststellen van MAC-waarden uitbrengt, heeft geconcludeerd dat er geen aanwijzingen zijn voor de carcinogeniteit van glas- en steenwolvezels. Tot de mogelijke effecten van verschillende vezelmaterialen behoren huidallergie, chronische bronchitis, en soms kanker (asbest, wollastoniet). (Zie sheet: tabel minerale vezels).

Verwerking van asbestplaten is verboden, maar bij renovatiewerk kan door het boren soms asbest vrijkomen uit oude lagen. Wanneer blootstelling aan asbest mogelijk is, moet een DTA (Deskundig Toezichthouder Asbestsloop) worden ingeschakeld om de asbesthoudende materialen te verwijderen. Bij het boren in beton zal kwartsstof

vrijkomen. Kwartsstof is opgenomen in de lijst van kankerverwekkende stoffen en per 1 mei 1996 geldt een MAC-waarde van 0,075 mg/m³. Dat is een erg lage waarde die bij bewerking van kwarts bevattende materialen al snel wordt overschreden. Blootstelling aan concentraties kwarts boven deze grenswaarde kan stoflongen (silicose) en mogelijk longkanker veroorzaken.

3.7 Verlichting

Voor de verlichting is men grotendeels afhankelijk van invallend licht van buiten; eventueel wordt met lampen bijgelicht. In toenemende mate wordt gebruik gemaakt van laserapparatuur voor het uitmeten en stellen van het plafond. Een Heliumneon laser met uittredend vermogen van 2 mW is bij de plafondbouw voldoende en is veilig; er worden ook wel lasers van 10 mW gebruikt, een onnodig groot vermogen, dat meer risico levert voor oogbeschadiging wanneer men in de laserstraal kijkt. Ook bij gebruik van een veilige laser is het beter om het kijken in de laserstraal niet tot gewoonte te laten worden.

3.8 Hygiëne

Voor hygiënische voorzieningen zullen de plafondmonteurs zijn aangewezen op de door de hoofdaannemer beschikbaar gestelde faciliteiten. Goede schaft- en toiletruimtes zijn in het algemeen in de afbouwfase van bouwprojecten wel aanwezig. In hoeverre daarvan ook gebruik wordt gemaakt, is mede afhankelijk van de afstand tot de werkplek.

3.9 Veiligheid

Ook voor de veiligheid van zijn werkplek is de plafondmonteur deels afhankelijk van het beleid van de hoofdaannemer in dezen. Met name tijdens het transport van de materialen naar de plaats van bestemming gaat dit op; slingerende kabels en afvalmateriaal, openstaande vloergaten, slecht beveiligde trappen en bordessen kunnen een risicofactor vormen. Tijdens zijn werk gebruikt de plafondmonteur meestal een type rolsteiger met de werkvloer op 1 meter hoogte, en een eenzijdige leuning. Ook deze vormt een risicofactor.

3.10 Persoonlijke beschermingsmiddelen

Het is belangrijk dat bij renovaties, voordat de werkzaamheden beginnen, eerst wordt gecontroleerd op het aanwezig zijn van asbesthoudende materialen. Indien deze aanwezig zijn en blootstelling te verwachten is, dan zullen dergelijke materialen eerst moeten worden verwijderd door of onder toezicht van een DTA (Deskundig Toezichthouder Asbestsloop).

Aangeraden wordt de volgende persoonlijke beschermingsmiddelen te gebruiken: werkkleding (een goed ventilerende katoenen overall) als bescherming tegen stof en tocht, en veiligheidsschoenen met stalen tussenzool. Gehoorbescherming (goed afsluitende oorkappen) moet gedragen worden tijdens het boren, het zagen met de cirkelzaag, en tijdens het tackeren. Bij boren boven het hoofd wordt aangeraden een veiligheidsbril te dragen. Bij het zagen van materialen die glas-, steen- of slakkenwol, keramische vezels of wollastoniet bevatten wordt het dragen van een stofbril of gelaatsscherm, P2- of P3-stofmasker en handschoenen aangeraden. Wanneer met glas- of steenwol gewerkt wordt moet daarbij goed afsluitende kleding worden gedragen; de kleding mag niet schuren of knellen en moet gescheiden worden gehouden van de eigen dagelijkse kleding. Wanneer dergelijke vezels toch op de huid terechtkomen, mogen ze niet afgeveegd of gewreven worden; bij jeuk mag men niet krabben. Daardoor zou de huid beschadigen en kunnen gemakkelijk huidaanandoeningen ontstaan; de huid moet worden schoongespoeld. Wanneer blootstelling aan kwartsstof mogelijk is, moet ademhalingsbescherming gedragen worden: een volgelaatmasker met aangeblazen P2- of P3-gefilterde lucht wordt aangeraden. Het veelgebruikte stofmaskertje (snoetje) is volstrekt onvoldoende.

3.11 Beroepsgebonden aandoeningen

Er zijn geen gegevens bekend omtrent specifieke klachten onder plafondmonteurs.

3.12 Maatregelen en oplossingen

Voorkomen van rugklachten door terugbrengen van het gewicht van materiaalpakketten zal toename van de voor transport vereiste tijd tot gevolg hebben. Transporttijd moet dan ook in de bouwplanning als factor worden opgenomen, waarmee rekening gehouden wordt. De hoofdaannemer dient zijn verantwoordelijkheid voor het verticaal transport waar te maken: hij kan makkelijker voor een kraan of bouwlift zorgen.

Gebruik van een goede slagboormachine (die zichzelf het beton in trekt), en een juiste houding (schouder zo recht mogelijk onder de boor, voeten in stevige stand op een horizontaal vlak) kan schade aan rug en schouders voorkomen.

In Zweden is een apparaat (Dyno-120) ontwikkeld dat met een telescopische arm een schroevendraaier bedient, zodat plafondplaten vanaf de begane grond kunnen worden bevestigd, zonder boven het hoofd te hoeven werken. Door vorgeboorde kantlatten te gebruiken, kan een bron van veel lawaai (het slaan van de lat tegen de muur) weggenomen worden. Gebruik van gehoorbescherming blijft dan evenwel raadzaam. Zo mogelijk moet afgezien worden van het gebruik van plafondplaten gemaakt van materiaal dat kankerverwekkend is (alle soorten asbest), of ervan verdacht wordt (wollastoniet). Plafondplaten moeten voorzien zijn van informatie over de samenstelling en eventueel voor de gezondheid schadelijke eigenschappen. Om het zagen tot een minimum te beperken, moeten de platen zo mogelijk op maat geleverd worden.

Het verdient in elk geval aanbeveling om het zagen in een aparte ruimte uit te voeren, liefst met gerichte afzuiging; een handzaag of decoupeerzaag produceert minder stof dan een cirkelzaag, en verdient daarom de voorkeur.

**Plafond- en wandmonteur,
platensteller, monteur metalstud**

		Belastingsgrafiek			
		4	3	2	1
	Staan	1		X	
	Lopen	2	X		
	Traplopen / op ladders klimmen	3		X	
	Zitten	4	X		
	Werken in gebogen houding	5	X		
	Knielen / kruipen / hurken	6	X		
	Klimmen / klauteren	7	X		
	Tillen	8			X
	Werken met voetschakelaar / pedalen	9	X		
	Armbelasting	10			X
	Lichamelijke belasting	11			X
	Lawaai	21			X
	Trillingen: lichaam	22	X		
	Trillingen: handen / armen	23		X	
	Belasting ademhalingswegen	24			X
	Belasting huid	25			X
	Natte werkomgeving / werkproces	31	X		
	Buitenklimaat	32	X		
	Werken op hoogte	41		X	
	Werken met sterkstroom/hogspanning	42	X		
	Werken met ovens / ketels / branders	43	X		
	Werken met draaiende machines	44		X	
	Werken bij verkeer	45	X		
	Piekbelasting	51	X		
	Overwerk / werken in tarief	52		X	
	Visus	61		X	
	Kleuren zien	62	X		